

BOSHQARUV QARORLARINING O'ZGARUVCHANLIGI

Saidjonov Saydullo Xabib o'g'li

Farg'ona politexnika instituti

74-20M Menejment guruh talabasi

Annotatsiya: *Maqolada boshqaruv qarorlaridagi o'zgaruvchanlik tushunchasi o'rganilib, tashkilotlarda qaror qabul qilish jarayonlarining dinamik tabiatiga oydinlik kiritiladi. U o'zgaruvchanlikka ta'sir qiluvchi omillarni, turli xil qarorlarning potentsial oqibatlarini va bu tebranishlarni boshqarish strategiyalarini o'rganadi. Muhokama turli biznes kontekstlarida qaror qabul qilishda o'zgaruvchanlikni samarali boshqarish uchun moslashuvchanlik, strategik rejalashtirish va hamkorlikda qaror qabul qilish muhimligini ta'kidlaydi.*

Kalit so'zlar: *Boshqaruv qarorlari, o'zgaruvchanlik, qaror qabul qilish jarayonlari, tashkilot dinamikasi, strategik rejalashtirish, moslashish, hamkorlikda qaror qabul qilish, o'zgaruvchanlik oqibatlari.*

Boshqaruv qarorlari tashkilot muvaffaqiyatining asosini tashkil qiladi va kompaniyalarni doimiy rivojlanib borayotgan biznes landshafti orqali boshqaradi. Biroq, qaror qabul qilish jarayonlariga xos bo'lgan o'zgaruvchanlik qiyinchiliklarni ham, imkoniyatlarni ham keltirib chiqaradi. Ushbu insho qarorlar o'zgaruvchanligining nuanslarini o'rganadi, unga ta'sir qiluvchi omillarni, uning oqibatlarini va boshqaruv tanlovlarining dinamik tabiati bo'ylab harakatlanish strategiyalarini o'rganadi.

Boshqaruv qarorlarining o'zgaruvchanligi turli xil boshqaruv uslublari, individual farqlar, tashkilot madaniyati, atrof-muhit dinamikasi va axborot mavjudligi, xavf-xatarlarga chidamlilik va manfaatdor tomonlarning ta'siri kabi omillardan kelib chiqadi. Bu xilma-xillik, ayniqsa, o'zgaruvchan bozor sharoitlari, vaqt cheklovlari va axloqiy mulohazalar bilan bog'liq holda, qaror qabul qilish yondashuvlarida farqlarga olib kelishi mumkin. Ushbu o'zgaruvchanlikni tushunish va boshqarish tashkilot samaradorligi uchun juda muhimdir.

Qaror qabul qilish jarayonlarining dinamikasi: boshqaruv qarorlari ichki va tashqi omillarning dinamik o'zaro ta'siriga bog'liq. Doimiy o'zgarib turadigan biznes muhiti, bozor tendentsiyalari va texnologik yutuqlar qaror qabul qilish jarayonlarining o'zgaruvchanligiga yordam beradi. Ushbu dinamik tabiatni tushunish va qabul qilish samarali qarorlar qabul qilish uchun juda muhimdir.

Tashkilot dinamikasi: tashkilotning ichki dinamikasi, jumladan uning tuzilishi, madaniyati va etakchilik uslubi qarorlarning o'zgaruvchanligiga sezilarli ta'sir qiladi. Kompaniyaning biznes muhitidagi o'zgarishlarga moslashish va javob berish qobiliyati uning tashkiliy dinamikasini aks ettiradi. Moslashuvchanlik va chaqqonlik qarorlarning o'zgaruvchanligini boshqarishning asosiy atributlari hisoblanadi.

Strategik rejalashtirish va qarorlarning moslashuvchanligi: strategik rejalashtirish qarorlarning o'zgaruvchanligining salbiy ta'sirini yumshatishda muhim rol o'ynaydi. Potensial o'zgarishlar va noaniqliklarni hisobga oladigan uzoq muddatli rejalarni ishlab chiqish dinamik vaziyatlarda harakatlanish uchun yo'l xaritasini taqdim etadi. Qaror qabul qilishning moslashuvchanligi tashkilotlarga o'zgaruvchan holatlar yoki yangi ma'lumotlarga asoslanib, o'z yo'nalishini o'zgartirishga imkon beradi.

Moslashuvchanlik va etakchilik chaqqonligi: Muvaffaqiyatli boshqaruv o'zgaruvchanlikning muqarrarligini tan oladi va moslashuvchanlik madaniyatini rivojlantiradi. Chaqqonlikka ega bo'lgan liderlar noaniqliklarni engib o'tishlari, o'z vaqtida qarorlar qabul qilishlari va o'zgaruvchan sharoitlarda o'z jamoalariga rahbarlik qilishlari mumkin. Uzluksiz o'rganish va moslashish tafakkurini rag'batlantirish o'zgaruvchanlik qarshisida chidamlilikni oshiradi.

Birgalikda qaror qabul qilish: Qarorlarning o'zgaruvchanligi sohasida hamkorlikda qaror qabul qilishning ahamiyatini oshirib bo'lmaydi. Turli nuqtai nazar va tajribaga ega bo'lgan bir nechta manfaatdor tomonlarni jalb qilish har tomonlama qarorlar qabul qilishga yordam beradi. Hamkorlik potentsial natijalarni yanada kengroq tushunishga yordam beradi va qarorlarning jamoaviy egaligini rag'batlantiradi.

O'zgaruvchanlikning oqibatlari: boshqaruv qarorlarining o'zgaruvchanligi ijobiy va salbiy oqibatlarga olib kelishi mumkin. Yaxshi boshqariladigan o'zgaruvchanlik innovatsiyalarni rag'batlantirishi, moslashuvchanlikni rag'batlantirishi va tashkilotning mustahkamligini oshirishi mumkin. Boshqa tomondan, noto'g'ri ishlov berilgan o'zgaruvchanlik chalkashlikka, ma'naviyatning pasayishiga va o'tkazib yuborilgan imkoniyatlarga olib kelishi mumkin.

Qaror qabul qilishning moslashuvchanligi: Qaror qabul qilishning moslashuvchanligi o'zgaruvchan sharoitlarga qarab tanlovlarni o'zgartirish qobiliyatini o'z ichiga oladi. O'zgarishlarga va o'rganishga ochiqlik madaniyatini rivojlantiradigan tashkilotlar qarorlar qabul qilishda moslashuvchanlikni amalga oshirish uchun yaxshi jihozlangan. Ushbu

moslashuvchanlik qarorlarning noaniqlik sharoitida dolzarb va samarali bo'lishini ta'minlaydi.

Xulosa qilib aytganda, boshqaruv qarorlarining o'zgaruvchanligi dinamik biznes landshaftining ichki jihati hisoblanadi. Ushbu o'zgaruvchanlikni qabul qiladigan, moslashuvchanlikni rivojlantiradigan va strategik rejalashtirishni amalga oshiradigan tashkilotlar noaniqlikdan o'tish uchun yaxshiroq joylashadilar. O'zgaruvchanlikning oqibatlarini tan olish va qarorlar qabul qilishda hamkorlik va moslashuvchan yondashuvlarni qo'llash orqali korxonalar o'zgaruvchanlik muammolarini o'sish va chidamlilik imkoniyatlariga aylantirishi mumkin. Asosiysi, qaror qabul qilish jarayonidagi o'zgaruvchanlikni tushunish, qabul qilish va samarali boshqarishda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Thurimella, A. K., & Bruegge, B. (2012). Issue-based variability management. *Information and Software Technology*, 54(9), 933-950.
2. Benito-Garzón, M., Ha-Duong, M., Frascaria-Lacoste, N., & Fernández-Manjarrés, J. (2013). Habitat restoration and climate change: dealing with climate variability, incomplete data, and management decisions with tree translocations. *Restoration Ecology*, 21(5), 530-536.
3. Tefertiller, K. R., & Hildreth, R. J. (1961). Importance of weather variability on management decisions. *Journal of Farm Economics*, 43(5), 1163-1169.
4. Okhunov, M., & Minamatov, Y. (2021). Application of Innovative Projects in Information Systems. *European Journal of Life Safety and Stability* (2660-9630), 11, 167-168.

